

Sygn. akt IV CSK 82/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa L. S., D. S., E. S., P. S., M. S. i B. S.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W.
o zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 czerwca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 7 września 2020 r., sygn. akt I ACa 295/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W.
na rzecz L. S., D. S., E. S., P. S., M. S. i B. S. kwoty po 2700 (dwa
tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 7 września 2020 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie, w sprawie z powództwa L. S., D. S., E. S., P. S., M. S. i B. S. przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W. o zadośćuczynienie, na skutek apelacji obu

stron od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 4 lutego 2019 r. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie IV i II w ten sposób, że podwyższył zasądzone w punkcie I od pozwanej tytułem zadośćuczynienia kwoty: na rzecz L. S. do kwoty 78 000 zł, na rzecz D. S., P. S. i E. S. do kwot po 59 000 zł, na rzecz M. S. i B. S. do kwot po 69 500 zł, wszystkie powyższe kwoty z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 21 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, oddalił apelację pozwanej oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła pozwana, powołując się na naruszenie art. 362 k.c. oraz art. 446 § 4 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może

być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Podała, że Sąd drugiej instancji naruszył art. 362 k.c. oraz 446 § 4 k.c. poprzez ich błędną wykładnię. Fakt nieuznania przez Sąd drugiej instancji, że w niniejszej sprawie doszło do przyczynienia się poszkodowanego W. S. do zdarzenia z 5 września 2014 r, pomimo bezsprzecznego naruszenia przepisów prawa o ruchu drogowym przez zmarłego, doprowadził do nieuwzględnienia przyczynienia w niniejszej sprawie, co skutkowało zasądzeniem kwoty rażąco zawyżonego zadośćuczynienia.

5. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz

przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

6. Skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom. Przedstawiając okoliczności uzasadniające przyjęcie w sprawie przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ograniczyła się do podania, że Sąd drugiej instancji naruszył art. 362 k.c. oraz 446 § 4 k.c. i nie przyjął, że w sprawie doszło do przyczynienia się W. S. do zdarzenia drogowego z 5 września 2014 r., co skutkowało zasądzeniem na rzecz powodów kwoty rażąco zawyżonego zadośćuczynienia. Poza ogólnym przedstawieniem swojej oceny sprawy oraz podaniem, że jej zdaniem zaskarżony wyrok jest oczywiście niesprawiedliwy, nie podała jednak konkretnych argumentów świadczących o tym, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, widocznego bez potrzeby głębszej analizy naruszenia wskazanych przepisów prawa.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny uznał, że brak jest przesłanek dla przyjęcia, aby zachowanie się zmarłego W. S. na drodze przyczyniło się do zaistnienia krytycznego zdarzenia, a tym samym powstania szkody. Podał, że zgodnie z ustalonym w sprawie stanem faktycznym przyczyną wypadku z 5 września 2014 r. było nieprawidłowe działanie W. M.. Postąpił on bowiem nieprawidłowo, nie upewniając się czy może podjąć manewr wyprzedzania i rozpoczynając wyprzedzanie nieustalonego pojazdu, mimo że jadący za nim samochód marki A., już wyprzedzający, jechał lewym pasem drogi. To właśnie zachowanie W. M. doprowadziło do gwałtownych manewrów obronnych kierującego A. W. S. i w konsekwencji do wypadku. Tym samym uderzenie w

drzewo i śmierć kierowcy A. nie była w tym przypadku normalnym następstwem nieprawidłowego manewru wyprzedzania, a doprowadziły do tego dopiero podjęte manewry, stanowiące niezawinioną reakcję na zagrożenie, które stworzył sprawca – W. M. i to on był osobą wyłącznie winną wypadku i śmierci W. S..

Skarżąca nie zgadza się z taką oceną, skarga kasacyjna nie zawiera jednak skutecznego wykazania, że wyrok został wydany z rażącym naruszeniem przepisów art. 362 k.c. oraz 446 § 4 k.c. Argumentacja zawarta w skardze zmierza w istocie do podważenia ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Uszło uwagi skarżącej, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznaczają niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

7. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a o kosztach orzec na podstawie art. 98 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(r.g.)

[ms]